

DOMOLJUB

Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Izhaja vsako sredo. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. inserate in reklamacije sprejema uprava »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Ali se še spominjamo?

Vsem so nam še živo v spominu veličastni dnevi evharističnega kongresa v Ljubljani. Koliko toplote je bilo v tistih dneh, koliko ognja, kako smo čutili, da smo vsi eno, kakor sta Sin in Oče v nebesih eno. Vsi smo bili snovi Enega Očeta, vsi pa tudi državljani enega Kralja, ki je Kristus. Naša pesem je odmevala po mogočnem stadijonu. In domov smo šli kakor opiti tistega velikega doživljanja, kakor vsi napolnjeni z ognjem ljubezni, ki jo je Kristus v naša srca prižgal.

Ko mislim na Kristusa Kralja, mi nehote stopi pred oči oni prizor iz kongresnih dni. Pa naj je to slotisočglava množica na stadijonu, pa naj je to ona procesija mož in fantev, ki korakajo kakor strnjena vojska v boj za Kristusa z orožjem prižgane luči, Kristusove Resnice in naše vere. Ali pa pomislim na veličastvo sklepne procesije, ko smo javno, odkrito, sredi sveta izpovedali vero in vdanost Kristusu Kralju.

Kako pa je z nami danes? Ni še dolgo tega, a včasih se v kratkem času začudo mnogo zgodi in spremeni. Ali nam gorí še tista luč? Ali smo pripravljeni, da jo branimo, ali ni šlo morebiti mnogo tistega mimo nas in nekje umrlo in se zgubilo? Ali smo še zvesti državljani Kristusovi? Morebiti ni tako odveč to vprašanje, čeprav si ga s strahom zastavljamo. Hvala Bogu recimo, če to ni res in če je naša vest mirna!

Ljudje smo čudno človeški in vse računamo po človeško, češar se dotaknemo, ima že na sebi pečat človeka. A kaj je človek? Od Boga je ustvarjena stvar in Bogu je namenjena. In kaj je kristjan? Ni samo od Boga in za Boga, marveč je v Bogu in to je ona velika odlika. Krst nas je vtelesil v Kristusa, udje njegovega Telesa smo postali in on po nas živi in vlada in kraljuje. Tega se radi premalo zavedamo, da smo orodje božjih rok in da zato moramo delati vse s Kristusom in za Kristusa. A tako malo je tega božjega v nas. Le pogledjmo za en sam hip v moderno mesto: Svet, blago, cena, kupčija, konkurenca,

reklama, vpitje, denar, denar... Pogledjmo v družine: Sovraštvo, nesloga, teptanje zakona, neka hladnost povsod. V šoli: O Kristusu govore le kot o zanimivi zgodovinski osebi ali pa sploh ne govore. Pravijo, da je bil človek pred leti opica. Pogledjmo v državne oblasti: korupcija, zvijača, dobiček; zakoni se postavljajo brez vpoštevanja najvišjega Zakonodajca. In po svetu. Vojske, sovraštvo — zakaj? Morebiti za košček zemlje, morebiti radi »časti«. Svet je razdejan, zrušeno je vse in nekje so cerkve, kjer je Bog zaprt v tabernaklju, kjer kraljuje osamljen.

Priznajmo si: ni lahko biti danes zvest podanik Kristusov, ni lahko delo za njegovo kraljestvo. Zato pa morebiti ni odveč tisto vprašanje, ki smo si ga zgoraj zastavili. Ni lahko, res ne, zato jih pa toliko popada in se

brez moči vdajajo toku današnjega propada. Dvanajst apostolov je vrglo staro poganstvo, kje so apostoli, da vržejo malike dvajsetega stoletja? Vsi smo k temu poklicani, vsi imamo to nalogo: S Kristusom za Kristusa, da bo Kristusov mir v kraljestvu Kristusovem.

Pesem, ki jo Cerkev na praznik Kristusa Kralja poje, pravi: »Kristus, priznavamo te za kneza vekov in kralja narodov, ti si edini sodnik razuma in src. Naj te voditelji narodov časte z javnim češčenjem, naj te časte učitelji (po šolah), sodniki (na sodnih).« Prav to smo nedavno prisegali vsi kakor eden. Kako smo torej danes? Ali še stojimo na braniku? Ali ni morebiti tista luč v nas že ugasnila?

Ne plašimo se in ostanimo zvesti podaniki najvišjega Kralja! Nikoli ne bomo storili dovolj, zato ne nehajmo nikoli moliti: Pridi k nam Tvoje Kraljestvo!

Vrnite zaupanje!

Vrnite zaupanje! Komu? Denarnim zavodom. Za nekaj let sem naši denarni zavodi le še životarjajo. Kdo ima od tega kako korist? Država? Državljanji?? Kvečjemu tatovi. Ali Bog nas varuj te sorte državljanov! Od kedaj pa je začelo padati zaupanje v denarne zavode? Saj so se naši denarni zavodi do zadnjega časa dosti krepko držali.

Začelo se je nekaj šepetati, da nekatere osebe, ki so igrale važno vlogo v našem javnem življenju, začenjajo nositi denar ven iz države. Ni naš namen, da bi sedajle preiskovali, koliko je bilo na tem resnice, — res je samo to, da se je o tem govorilo. In zadosti je, da se je to govorilo. Ljudstvo je iz tega govorjenja čisto pravilno sklepalo, da domači denarni zavodi niso zadosti varni in je začelo denar jemati iz hranilnic in iz drugih zavodov, katerim je doslej zaupalo. Temu napadu je sledil ukaz, naj se vloge le po malem izplačujejo, kar je nezaupanje le še povečalo. Potem se je začelo govoriti, da nameravajo gospodje, ki imajo mogočno be-

sedo, večje število denarnih zavodov zatreti in zapreti, povrniti se na stare čase nazaj, ko si moral nositi svoj denar v Ljubljano in tja ponj hoditi, kar je bilo združeno z zamudo časa in pa z nevarnostjo, da te nazaj grede počakajo roparjem in tatovom sorodni ljudje in ti poberejo, kar si s trdom privarčeval. Potem je pa še zašla med svet beseda, da bo treba dolgove črtati in to na račun vlagateljev. Lepa bi bila ta! Ti boš varčeval, ti boš hranil svoj denar, da si postaviš novo hišo, da si sezidaš že razpadajoči blev, sedaj naj pa drugi uživajo sad mojega varčevanja.

Tako se človeku dozdeva, kakor bi se naši denarni zavodi sistematično uničevali, kakor da bi se namenoma ubijalo zaupanje vanje med narodom. Kdaj se bo škoda, ki jo je rodilo to delovanje, popravila, poravnala?! Ubiti zaupanje je bilo mogoče v teku nekaj let, da se zaupanje vrne bo treba enega celega rodu.

Vendar je ena najnujnejših potreb, kar jih imamo ta: vrniti našim denarnim zavodom staro veljavo, nekdanje zaupanje.

Kdo je za to poklican? Vsi. Najbolj pa tisti, ki so postavljeni za narodove zastopnike na višjih mestih v državi. Če ne bo zaupanja, potem se redno življenje ne bo moglo razvijati, zastalo bo vse: trgovina, obrt, ves zunanji in notranji napredek našega naroda. Kdo pa bo trpel škodo, če vse zastane? Ali ne naš kmet, naš delavec, naš mali človek? Ali naj dočakamo dni, ko bo spet nad nami zavladal petični tujec, ali naj se spet udinja naš človek tujemu kapitalu? To bi bil naravnost neodpušljiv greh nad našim narodnim življenjem. Zato je zdaj že prav enajsta ura, da se popravi krivica, ki je zadela naše združeno življenje in delovanje.

Bili so dnevi, ko sem jaz in ko so se

Gospodinja, ki je
le enkrat prala z Gazelo,
pere vedno z Gazelo!

TERPENTINOVO MILO
GAZELA
pere zares čisto

RAZGLED PO SVETU

Italijansko-abesinska vojna

V preteklem tednu na abesinsko-italijanskem bojišču ni bilo hudih bojov. Italijani so na severni fronti poleg Adue in Adigrata zavzeli sveto mesto Aksum, vendar brez prelivanja krvi, ker so se Abesinci sami umaknili, da ne bi utrpel sveti kraj in njegovi starodavni spomeniki kakršnih večjih poškodb. Na splošnem je stato vse pri starem tudi na vzhodni fronti ob francoski Somaliji in na južnem bojišču ne zaznamujejo poročila večjih bojov. Italijanske vesti pravijo, da so na južni fronti vojne operacije prenehale, ker gre dež. V južni pokrajini Ogaden so prišle italijanske čete skozi puščavo do nekkih studencev in se menda tam drže.

Zelo so si belili l. leden glave diplomatije okrog zelene mize pri Zvezi narodov v švicarski Zenevi. Tam je večina držav odrekla Italiji pravico do vojne. Nato so se začeli ženevski gospodje pogovarjati o tako zvanih sankcijah proti Italiji. Niso sklenili, da poidejo takoj z vojsko nad njo, ker se vsak, tudi najbolj močan narod, vojske in nje posledice danes boji. Na predlog Anglije so odposlanci držav sklenili, da v Italijo, ki je začela boj, ne bodo uvažali orožja, pač pa lahko prodaja orožje vsak Abesinijci, ki se brani. Ta sklep Italije, ki je že navozila v Afriko streljivo in drugih vojaških potrebščin za več let, ni preveč vznemiril. Nato je Anglež pred-

lagal, naj države, članice Društva narodov, Italiji tudi drugih gospodarskih potrebščin ne prodajajo, pa od nje tudi ničesar ne kupujejo. Torej gospodarski bojkot. Nekaj držav ni bilo za angleški predlog. Tudi Romunija in Jugoslavija sta izjavili da sta sicer zvešči Društva narodov, da pa imata z Italijo velike gospodarske stike in če se ti stiki pretrgajo, bošta občutno gospodarsko prizadeži. Zato zahtevata za izgubljeni italijanski trg nadomestila.

Najbolj neprijetno stališče ima v teh dneh francoski zunanji minister Laval. Najbrž je tu gospod Italiji na štiri oči kaj privolil, ker morda ni računal na tako odločen odpor Anglije, s katero Francozi pa tudi morejo vojne. Laval se zdi trdi na vse mogoče načine, da bi preprečil nadaljnje prelivanje krvi v Afriki. Stavl je tudi neke predloge, ki jih je abesinski cesar odločno odklonil in prav tako angleška vlada, saj bi po njih Italija brez boja skoraj vse dobila kar hoče.

Zdaj je postal g. Mussolini v Anglijo svojega generala Garibaldija s posebnimi pooblastili. Kaj je g. Garibaldi tam dosegel, se še ne ve. Nedeljsko časopiše piše, da je položaj med Anglijo in Italijo za trobico manj napet, kot je bil ves pretekli teden. Se bo kmalu videlo, koliko je resnice na tem.

KATOLIŠKA CERKEV

s Drobiž. V Romuniji je 3 milijone katoličanov. Od teh je 1½ milijona grkokatolikov. Med pravoslavnicami Romuni vlada živahno gibanje za združjenje s katoliško cerkvijo. — Pred sto leti je štela Anglija 160.000 katoličanov, zdaj jih ima nad 3 milijone. — Kardinala menda dobi Češkoslovaška. — V Ameriki imajo katoličani 200 semenišč, 700 bolnišnic in 500 zavetišč za otroke in starčke. Lepe številke! — Kapelico v spomin Stjepanu Radiću so zgradili kmetje v Gradnu pri Samoboru. — Zelo lepo je uspel evharistični kongres v Novalji na Pagu.

GRŠKA

s Pred monarhijo. Čeprav bo glasovanje o monarhiji šele v novembru, je sedanja vlada na vseh grških državnih poslopih že snela republikanske znake in jih nadomestila z monarhičnimi. Tudi grška sodišča izrekajo že sodbe v imenu kralja. Vsi člani grške kraljevske rodbine so zopet dobili grško držav-

drugi vpraševali: zakaj je moral umreti naš dr. Janez Ev. Krek. Danes mi je jasno: zanj so bili prikrasni dnevi, da mu ni bilo treba gledati sramote in ponižanja našega naroda, v katero so ga zapeljali sinovi našega naroda. Kaj bi počel dr. Krek, če bi danes vstal iz groba tam doli pri sv. Križu???

Zato pa ne bodimo gluhi za klic: Zadnji čas je, da vrnemo našim zavodom izgubljeno in po nepotrebnem zapravljeno neznanje!!! Zadnji čas...

ljajstvo in so jim vrnjene vse njihove pravice. Mnogi voditelji venizelistov so bili od grške vlade internirani, med njimi tudi več bivših ministrov. Nad vsemi listi je uvedena stroga cenzura, da bo tako lažje izvršena svobodna volja naroda.

AVSTRIJA

s Korotanski drobiž. Koroska kmetijska zbornica je razpuščena. Povod je bil izjavljajoči govor predsednika Supersberga, ki je ob otvoritvi kmetijske razstave v St. Vidu ostro bical avstrijsko gospodarsko in zunanjo politiko. — Velike poplave so bile te dni v zgornji Koroski ob Zili, Dravi in njenih pritokih. — Za župana v Selah je bil izvoljen dosedanj Ferdo Pristovnik. — Zgorela je Knezova kajža v Zgornji Vesci. — Pri Lipi se je smrtno ponesrečil trgovec s sadjem Janez Florjančič.

AMERIKA

s Razoč. V Milwaukee je umrl Frank Ivančič iz Ravenj pri Kobaridu. — V Eli Min je preminul 79 letni Jakob Klobučar iz Črnomlja v Beli krajini. — V Chikagi je odšel v večnost Rihard Mladič iz Žužemberka na Dolenjskem. V Franklinu Kaus, so pokopali 58 letno Jero Hausar, roj. Bregant iz Dola pri Mokronogu. — V Kittaningu Pa je zapustil solzno dolino 58 letni John Hodak iz Mučatrinja občina Drežnik. — V Readignu Pa je izdihnil 51 letni Peter Kočevar iz Suhorja pri Metliki. — V Krayu Pa je odšel v večnost 49 letni trgovec Frank Bavdek. — V Franklinu Kaus, so položili v grob 61 letnega Antona Lesjaka iz Krašne

pri Kamniku. — V Buenos Aires v Argentini je odšla po večno plačilo 44 letna Marija Corčić iz Komna na Krasu. — V Midway Pa je odšel v blaženo večnost Frank Lukančič iz Rovt pri Logatcu. — V Alma Colo je zgorel 42 letni rudar Jack Princ iz Pijave gorice pri Ljubljani. — V Detroitu je umrl v bolnišnici 47 letni Josip Ivec iz Lovice pri Metliki. — V Clevelandu je utonil v reki San Jacinto 60 letni Frank Cimmerman iz Skocijana na Dolenjskem. — V Pueblo Colo je preminul Franciška Mohar, s Ceste pri Dobropoljah. — V Calumetu Mich je odšel v večnost 46 letni Josip Ueman iz Smihela pri Novem mestu. — V Buenos Aires v Argentini so umrli naši rajaki: Ludovik Mislej, Ivanka Curk, Stanilo Bleganja in Pavla Grzej. Istotam je preminel tudi 37 letni Fran Ozmeč, doma nekje iz Slovenske krajine.

FRANCIJA

s Francoski komunistični list "Humanite" je te dni grdo napadel sv. stolico, češ da je sklenila z Italijo tajni dogovor in da do izmenno podpira Italijo, da se more bojevati. Uradni L. Osservatore Romano dodaja tej vesti sledeče: Osludna je ta laž in tako velika, da se ne more zavrniti drugače kot z njo vijo, da so propadle dostojne vsi laži in potvare od strani protikatoliškega časopisa proti sveti stolici.

DROBNE NOVICE

Volilno dolžnost so uvedli za volivce v zopetni uvedbi monarhije v Grčiji.

Pet milijard drahem posojila dobi Grča od Anglije, če bo grški kralj zopet zasedel prestol.

2000 koranov (turških pisem) je naročil zastopnik muslimanov na Poljskem v državni tiskarni v Sarajevu.

15 Italijanov, bivajočih v Dalmaciji, se je prijavilo pristovoljno za v vojno proti Abesiniji. Srečno pot!

Sleparstva dejanja naj se kaznujejo s smrtjo, zahteva zveza romunskih bojevnikov.

Kdor umrli abesinskega generala Guksa, ki je prestopil k Italijanom, dobi visoko nagrado.

22 parnikov so samo en dan naložili z vojnim materijalom v italijanskem pristanišču Neapolu.

800 novih delavcev so nastavili Vickersovi zavodi v Angliji, ki izdelujejo samo voje potrebščine.

Niti v Italijo niti v Abesinijo ne dovolijo uvažati orožje Združene države severne Amerike.

Vsi filmi o Abesiniji so prepovedani na Dunaju.

Od 12 milijonov prebivalcev Abesinije je samo 14 tisoč katoličanov. Drugi s cesarjem vred so krivoverci monofiziti.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo os hitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne poste najkvalitetneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2064-66 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-91 Paris. HOLLANDIA: No 1458-96 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 2967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno našo ček. nakaznico

Kdo je odgovoren?

Casopisje, ki je še dandanes blizu bivlega bana in ministra dr. Marušiča vselej zavili, kadar »Domoljub« zapiše, da so za krivice, ki so se zadnja leta godile Slovincem, odgovorni dr. Kramar, dr. Marušič in Pucelj. Ti možje so dolga leta lahko neomejeno paševali po naši deželi. O krivicah, ki so jih naredili, bo zgodovina našega naroda govorila še stoletja za nami.

Kar se tiče delovanja g. dr. Marušiča, moramo pibiti, da on osebno nosi glavni delež odgovornosti. Vsi akti, s katerimi so se razglasale te krivice, nosijo njegov podpis, ali pa podpise uradnikov, ki smejo podpisovati v njegovem imenu.

1. Kdo n. pr. je razpustil Prosvetni zvezni v Ljubljani in Mariboru in njuna društva: 303 prosvetna društva v ljubljanski škofiji in

290 prosv. društev v mariborski škofiji? Kdo je dal zapečatiti 132 knjižnice po naši deželi?

Kdo je ustavil delovanje 35 tamburaških sborov in 8 godbenih odsekov?

Kdo je zapečatil 115 prosvetnih domov, ki so jih ljudje v trudu in znoju zgradili za središče svoje krščanske izobrazbe?

Ta dekret je podpisal ban dr. Drago Marušič!

2. Kdo je pred komasacijo občin v dravski banovini, od katerih jih je bilo v rokah SLS pristavev nad 1000, z malimi izjemami odstranil vse ljudske župane in izvoljene občinske odbornike, da ne bi mogla pri komasaciji občin priti do izraza ljudska volja. Nad 10.000 izvoljenih obč. odbornikov in ljudskih županov je bilo odstavljenih Vsi ti dekreti nosijo podpis bana dr. Marušiča.

Kdo je vodil proslule občinske volitve po naši deželi, pri katerih so kopicice mrtičev in mladoletnih glasovale in pri katerih so se vršile take goljufije, da je najvišja sodna oblast izvolitve kar po vrsti razvejavljala, cel vrsti občin se pa zaradi nezaslišanega terorja niti pritožiti ni bilo mogoče?

Te volitve je vodil ban dr. Marušič, ki je tudi osebno posegal v volivno agitacijo.

4. Kdo je po paragrafu o nadležnih potepuhih izgnal v konfinacijo:

dr. Antona Korošča, sedanjega notranjega ministra,

dr. Marka Natlačena, sedanjega našega bana,

dr. Fr. Kulovca, ministra v pokoju in dr. A. Ogrizka, odvetnika in bivšega poslanca?

Iznani so bili iz svoje ožje domovine v skoro dveletno pregnanstvo, polno šikaniranja in poniževanja, takrat ko je bil ban dr. Marušič.

5. Kdaj je bila slovenska duhovščina bolj preganjana kot v teh žalostnih letih.

40 duhovnikom so prepovedali vstop v šole,

18 duhovnikov je bilo v ječah,

30 duhovnikov je bilo brez vzroka aretiranih.

Nad 200 duhovnikov je bilo kaznovanih z denarnimi kaznimi od 50 do 10.000 Din.

Več kot vsak četrti duhovnik v naši deželi je bil ali vržen iz šole, ali zaprt, ali aretiran, ali kaznovan z globo.

Ko bi oče moral prati

pralo bi se samo z Radionom

Schichtov **RADION** pere sam

To se je godilo takrat, ko je bil ban dr. Marušič.

6. Preko 100 uradnikov, profesorjev, državnih ali banovinskih nameščencev je bilo ta leta predčasno in brez razloga upokojenih, vrženih na cesto brez vsake odškodnine ali pa premeščenih v druge banovine in na slabše kraje in podrejene postojanke.

To je bilo takrat, ko je banoval dr. Marušič.

7. Okrog 80 poštenih učiteljev je bilo preganjanih, upokojenih, degradiranih in krivično premeščenih takrat, ko je bil ban dr. Marušič.

8. Zaradi par nedolžnih incidentov na političnih shodih so se naše ječe napolnile s stotinami slovenskih fantov in mož, pa tudi deklet in žena. Pela so puškina kopita in pendreki, nastopali so z metodami, ki so jih bili nekdanj vjani v »glavnjačic«. Dolge tedne in mesece in leta so presedele te žrtve po ječah, takrat, ko je bil ban dr. Marušič.

9. In kje imate še značajnega Slovence, ki bi ne bil vsaj enkrat plačal par sto dinarjev globe v letih, ko je bil ban dr. Marušič?

Toda, o teh globah in preganjanjih našega ljudstva bomo začeli posebno poglavje prihodnjik, ko bomo na podlagi s pričami in listinami podprtih dokumentov nekoliko osvežili spomin na one čase, ko je slovensko ljudstvo šlo »kot en mož« na svobodne volitve za Marušiča, Kramarja in Pucelja.

Še nekaj učiteljskih imen

Kotnik Zorko, šolski upravitelj na Rečici ob Savinji, kjer je uspešno vodil tudi kmetijsko-nadaljevalno šolo, se je zameril nekemu »veljaku« in bil zato pregnan v Videm, odkoder je po nekaj tednih bil premeščen v Kotleje na Koroškem.

Saksida Milena, učiteljica v Cerkljah, je bila pregnana najprej na Ljubno ob Savinji, od tam pa v Prekmurje. Vzrok: vzorno krščansko življenje in delo pri katoliški prosveti.

Sušteršič Franja, učiteljica na Ljubnem ob Savinji, je bila pregnana na šolo v Prekmurje, tik ob madžarski meji. Njen »vgrah«: sodelovanje pri kat. prosv. društvih.

Stefančič Jakob, bivši učitelj v Konjicah in agilen prosvetni delavec, je bil po večkratnih premestitvah končno pregnan iz konjskega okraja na Ovčjem v kočevskem okraju.

Marij Bratuž, šolski upravitelj v Gornji Rečici pri Laškem, od fašistov pregnan z rodne grude, je bil ob zadnjih občinskih volitvah brzozjavno kazensko premeščen v 17 km od železnice oddaljeni Jurklošter. Po 19 urah je moral tu nastopiti učiteljsko mesto, bil torej še degradiran.

d Kmečki magacin, Ljubljana, Krekov trg št. 10 (nasproti Mestnega doma), vam nudi najboljše zimsko manufakturno blago po izredno nizkih cenah. Oliščite trgovino in prepričajte se!

KAJ JE NOVEGA

Naš prosvetni parlament

Dne 17. oktobra 1935 je bil v mali dvorani hotela Union v Ljubljani občni zbor slovenske katoliške prosvete. Predsednik Prosvetne zveze dr. Jakob Mohorič je otvoril občni zbor, na katerem je bilo zastopanih 117 društev z nad 300 odposlanci. V znak hvaležnosti za oživiljeno katoliško prosveto so zborovalci izvolili notranjega ministra dr. Korošca za častnega predsednika. Po pozdravi odličnih zastopnikov, med katerimi je bil tudi ban dr. Natlačen, je podal tajnik Vinko Zor tajniško poročilo.

Zadnji občni zbor se je vršil pred tremi leti. Bivši režim je onemogočil delovanje katoliških društev, kakor tudi Prosvetne zveze. Tajnik je opisal težavo, ki jih je imela Zveza zadnja tri leta in nato podal poročilo o osrednji pisarni, o knjižnici, o izposojevalnici diapositivov in filmov, o ljudskem odru in o slovenski krščanski zvezi. Blagajniško poročilo je podal Bogo Plečičar in je dobil na predlog dekana Tomaziča celokupen odobrat razpisalnice s pohvalo.

Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika prof. dr. Lukman; v odbor pa: dr. Ivo Česnik, inspektor Ivan Dolencec, prof. Janko Mjačar, prof. Niko Kuret, prof. Jese novec, Puš Ludovik, Stare Miloš in Levec Franc; kot pregledniki pa: Martelanc Ivan, prof. Tine Delaljak in dekan Ivan Tomžič.

Nato so bili soglasno sprejeti sledeči važni predlogi: 1. Član prosvetnega ali dobrodelnega društva, ki je včlanjeno pri PZ v Ljubljani, mora biti le praktičen katoličan, kateri izpolnjuje svoje verske dolžnosti t. j.: neotkajno službo božjo, petkovo dolžnost in velikončno. 2. Duhovnik, kateremu cerkvena hierarhija poveri prosveto v kraju, je višinstvo v odboru in ima v verskih in moralnih

zadevah odločilno besedo. 3. Kulturni svet tvorijo poleg kulturnih delavcev v Ljubljani tudi zastopniki posameznih dekanih. 4. V okviru Prosvetne zveze naj se osnuje kmetko-strokovni odsek, kateri naj skrbi zlasti za kmetko-strokovno spopolnitev mož in fantov pri prosvetnih društvih. 5. Zadruga Lastni domi naj skuša čimprej realizirati načrte skupnega prosvetnega doma v Ljubljani. 6. V jubilejnem letu stiškega samostana naj se izpelje sklep iz l. 1932., da se izvrši romanje v Stično v treh oddelkih, t. j. mladinsko, za žene in dekleta, za može in fante, tri nedelje, Jopoldan in naj služijo verski obnovi, popoldne pa prosveti. 7. Blaž Potočnikova čitalnica v St. Vidu n. Lj. praznuje v l. 1936. 70 letnico obstoja, je torej najstarejša kulturna organizacija, ki je včlanjena pri P. Z. zato prosim, da bi se ob tej priložnosti vršil prosvetni tabor za celo Gorenjsko. 8. Prosvetno društvo v Vel. Lašah bo proslavilo v l. 1936 100 letnico pisatelja Stritarja, zato naj se vrši ob tej priložnosti prosvetni tabor za Dolenjsko.

Sledila so tri globoka predavanja: prof. Kuret je predaval o novem ljudskem odru, dr. Vilko Fajdiga je govoril o novem človeku v novem času in prof. dr. Fabijan je tolmačil kulturni apostol katoliške prosvete.

Voditelj občnega zbora se je zahvalil bivšemu predsedniku dr. Mohoriču za njegovo 12-letno delo pri Prosvetni zvezi. Nato so odšli zborovalci v veliko dvorano kina Union, kjer so videli in slišali film o evharističnem kongresu v Ljubljani.

Tako se je izvršil obnovitveni občni zbor slovenske katoliške prosvete, ki naj živi in raste, da bomo vsi Slovenci čimprej enega duha in enega srca.

DOMAČE NOVICE

d Vedenje učencev pri službi božji. Ker obvezuje člen 18 Pravil o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih šol učitelje, da vodijo otroke ob nedeljah in praznikih v cerkev ter drže tam red za časa bogoslužja, je Katehetsko društvo v Ljubljani na prošnjo škof. ordinarijata predlagalo zaradi enotnega postopanja sledeče: Učenci naj med maso kleče: a) od takrat, ko strežnik pozvoni za povzdigovanje, do konca povzdigovanja; b) od takrat, ko strežnik pozvoni za obhajilo otrok, do konca besed: Gospod, nisem vreden, da...; c) na koncu mase pri blagoslovu s sv. Rešnjim Telesom. Kleče naj vedno na obeh, ne na enem kolenu. Ves ostali čas med govorom in maso naj učenci stoje. — Ko pridejo v cerkev, naj naredijo poklek na mestu, kjer potem ostanejo: Na tem mestu spet napravijo poklek, preden odidejo iz cerkve.

»BOGOLJUB«

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

d Se polž hitreje petuje. Dne 11. oktobra 1935 je dospela v Ptuj dopisnica, ki jo je oddal notar Požun v Gornji Radgoni na pošto dne 23. marca 1923. Dopisnica je nastojena na dr. Toneta Gosaka, odvetnika v Ptuj in vsebuje neko pravno zadevo. Ker je naslovljenec že pred osmimi leti umrl, je ptujska pošta dostavila dopisnico vdovi pokojnika, sedaj vnovič poročeni gospej dr. Sluge. Gornji podatki so razvidni iz uradnih poštinih pečatov na dopisnici, ki je potemtakem potovala iz Gornje Radgone do Ptuja celih 12 let, šest mesecev in 18 dni.

d Potniški promet na naših železnicah je v letošnjih prvih šestih mesecih naraščal od 14.198.925 potnikov v letu 1934 na 16.076.137 potnikov letos.

d Vse kar je prav. Ono soboto je bila v ljubljanskem opernem gledališču predstava Verdijeve opere Rigoletto mesto prej napovedane operete Sv. Antón, vseh zaljubljenih patrou. Rigoletto so pa peli meso po slovensko skoraj polovico po »jugoslovensko«. G. Primožič, ki je že več kot deset let v Ljubljani in je rojen Slovenec, bi se pač lahko naučil v teku takih let »Rigoletta« v slovenskem jeziku, da bi vsaj malo razumel njegovo petje. Če bi g. Primožič pel takrat, ko je bil še v Zagrebu, svoje vloge mesto po hrvaško, malo po slovensko, bi ne ostal dolgo tam. Dolžno je pa predvsem ravnateljstvo ljubljanske opere skrbeti za to, da bodo peli vsi domači pevci po slovensko. Zapostavljanja slovenskega jezika v slovenski operi mora biti konec.

d Novo meščansko šola v Mostah so preteklo nedeljo dne 20. oktobra 1935 slvesno blagoslovili.

d Bel kruh se je podražil v Zagrebu za 50 par. Tudi v Sarajevu velja najcenejši kruh 2.50 Din za kilogram.

d Nalezljive bolezni v letu 1934. V Dravski banovini je bil v l. 1934 v pogledu nalezljivih bolezni sledeč položaj. Prva številka

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vezmite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. zve. pol. in nar. zdr. št. 65, 13.45 od 23. V. 1923.

OSEBNE VESTI

d Nadškof dr. Anton B. Jeglič se je 19. oktobra 1935 poslovil od Gornjega grada kjer je pet let bival in se za stalno preselil v samostan belih menihov v Stični. Naj bo tako ljubljenu slovenskemu cerkvenemu knezu tudi Stična veseli dom na stara leta!

d 60 letnico rojstva je praznoval ta mesec v daljni Ameriki voditelj ameriških Slovencev g. Franc Opeka, predsednik KSK Jednote, brat ljubljanskega stolnega kanonika g. Mihaela. Bog živi g. jubilarja še mnogo let!

d Zlato poroko sta obhajala Ivan in Marija Sever na Viču.

d V našem Primorju se mudi bivši poljski ministrski predsednik Slavek. Ostane nekaj tednov.

d Zlato mašo bo daroval zadnje nedelje oktobra v Šmihlavžu ob Slovenjgradcu zaslu-

žni bivši koroški narodni voditelj župnik in duhovni svetnik g. France Trajbar. Na mnoga leta!

d Za banovinskega svetnika je imenovan dr. Fran Logar. Za banovinskega kmetijskega uradnika je postavljen ing. Jožef Skubic. Prvega gospoda je prejšnji režim pognal predčasno v pokoj, drugega pa kratkomało vrgel na cesto.

d Umeščeni so bili: Ignacij Zust, župnik v Ajdovcu, na župnijo Spitalič; Matej Kos, župni upravitelj v Leskovicah, na to župnijo: Franc Vidmar, kaplan na Krki, na župnijo Češnjice. Za kaplana na Viču je bil imenovan p. Ludovik Dovč.

VINA

prvo vrstna, po najugodnejših cenah kupite pri

CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

znači število obolelih, številka v oklepaju pa število umrlih oseb. Tifuzne bolezni 195 (18), griža 559 (71), skrlatinka 475 (4), davica 1726 (119), gripa 49 (2), šen 252 (16), tetanus 43 (18), otročniška mrzlica 48 (23).

d Griža v Krški dolini ponehava. Zavarovanih proti griži je bilo v občini Zagradec 1157 oseb, v občini dvor 800, v Ambrusu in Kannem vrhu pa 189. Znanih in nezanih obolelih na griži je bilo doslej celotno 500, od teh je 34 urlo. Deset odstotkov je običajno umrljivih pri tej bolezni.

d Vas Rašica iz župnije Menzeš se je priključila župniji Šmartin pod Smarno goro. Odlok oblasti stopi v veljavo 1. novembra 1935.

d Merodajni krogi pravoslavne cerkve se trudijo, da bi vnesli v svojo cerkev več verskega življenja in boljše organizacijo. V zadnji dobi so uvedli vsakonedeljsko pridigo in po nekaterih krajih dnevno bogoslužje. Več važnosti pelagajo na redovniško življenje in na časopisje. Nekatere matke samostane hočejo preurediti v ženske, da bi imele pazneje na razpolago redovnice za pomoč v bolnišnicah. Sklenili so tudi, da bo vsako nedeljo in praznik za šoli odraslo mladino pekel v verouku v cerkvi. Nedavno so zopet zborovali pravoslavni škofje in so med drugimi vprašanji obravnavali tudi konkordat, ki je bil nedavno podpisani med Sv. stolico in našo državo. Podrobnosti o tem niso znane.

d 20.000 Din državne podpore dobi na posredovanje ministra dr. Kreka sadjejevkuzarstva v Mariboru.

1400, župnija Presv. Srca v Nišu 4400, župnija sv. Josipa v Kragujevcu 1000, župnija sv. Janeza v Smederevem 2100, župnija sv. Ljudevita v Boru 1600, župnija sv. Josipa v Zaječarju 1600, župnija sv. Mihaela v Kraljevcu 2650 in župnija sv. Barbare v Ravni Reki 1500 vernikov.

d Popis prebivalstva. Na ozemlju, ki je bilo z ukazom kr. namestnikov priključeno mestni občini ljubljanski, se bo vršil popis prebivalstva, trgovskih, obrtnih in industrijskih obratov, poljedelskih gospodarstev in domače živine in sicer: 1. za bivšo občino Moste in za priključeni del občine Polje v občinski pisarni v Mostah, 2. za bivšo občino Šiško — pisarna v Zg. Šiški, Celovška cesta 121, restavracija Kavčič, poleg remize; 3. za bivšo občino Vič in občinski pisarni na Viču in 4. za priključeni del občine Ježica ter za priključeni del občine Dobrunje na mestnem poglavarstvu v Ljubljani. Mestni trg št. 2, II. nadstropje, soba št. 44. — Vsak hišni lastnik (upravitelj) bo prejel poziv z navedbo, kdaj in kje naj se zgleda zaradi popisa.

d Koruza za revne kraje. Finančni minister je odredil, da se more sprejemati na račun zaostalih davkov tudi koruza, in sicer po ceni, ki je za 20% višja od borzne. To koruzo bodo uporabili za prehrano revnih krajev.

d Ker so trgovci kar na debelo nakupovali naše konje v Subotici in v Vojvodini, je vlada prepovedala izvoz konj brez predhodnega dovoljenja finančnega ministrstva.

V vsako hišo Domoljuba!

Zobni kamen škoduje!

PROTI ZOBNEMU KAMNU

d Ministriški predsednik dr. Stojadinović je imel v klubu poslancev skupščinske večina velik govor o našem zunanjem in notranjem političnem položaju. Najprej je omenil sestanek Male zveze na Bledu in ugotovil, da vlada med Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo v vseh važnih vprašanjih popolno soglasje. Skupaj s Turčijo, Romunijo in Grčijo tvorimo zvezo balkanskih držav, ki jim je cilj: 1. Mir na Balkanu. 2. Balkan balkanskim narodom. Vse te države, ki štejejo z nami 70 milijonov prebivalcev, imajo skupne poglede na vsa važna politična vprašanja ne samo na gospodarskem, ampak tudi na vojaškem polju. Zvesti ostanemo zvezi narodov in trudimo se, da bi se vojna vihra ne prenese iz Afrike v Evropo. Naš cilj je mir na zunaj, pa tudi mir na znotraj. Proti notranjim zabavljačem ne bomo postavili ničesar drugega kot delo, resnico in čas, ker ta je dober zdravnik za vse in tudi za intrice.

NESREČE

d Hišo je agonobil požar posestniku Du šuju pri Sv. Martinu na Pohorju.

d Zgorela je hiša posestnika Grlice Jožeta v Briški vasi pri Mirni peči.

d Požar je uničil hišno in gospodarsko poslopje trgovca in gostilničarja Franca Pečarja pod Kačarja na Črnučah.

d Vlak je do smrti povozil med zatvornicami na Opoki pri Štorah štiriletnega sinčka posestnika Franca Stanteja iz Prožina.

d Streha se je zrušila s hiše kajzarja Jamarja v Duvcem na Gorenjskem in pokopala pod se petletno domačo hčerko Silvo. Dekletce ima hude poškodbe na glavi in zlomljeno nogo.

d Avto padel v Bistrico. Tovorni avto prevozne tvrdke Jerko s Črnuč je vozil iz Ljubljane proti Litiji tovor okoli 20 vreč špecerije, tako moka, sladkorja, riža in podobnega blaga. Sredi mosta, ki pelje čez kamniško Bistrico nad izlivom v Savo, so se nankrat vdrli pod težo tovernega avtomobila trami in deske ter je avto s šoferjem in s tovorom zdrknil v globino. K sreči je Bistrica zelo nizka in na tem mestu pliva komaj do kolcu. Reševanje tovernega avtomobila je

Kaj bo rekla gospa Ivanka?

Gosta sta v skrbeh, ker sta po neprevidnosti popackala namizni prt. Toda gostiteljica, gospa Ivanka, se smeji, ker ve, da take in podobne madeže z lahkoto odpravi iz perila Zlatopergovo terpentinsko milo. Njegova obila in gosta bela pena razkroji in odpravi vsako umazanost in perilo je zopet, kakor da je novo.

Zlatopergin TERPENTINSKO MILO

d Glasnik belgrajske nadškofije piše: Na podlagi večletnih, včasih zelo bridkih izkušenj ugotavljamo, da za ohranitev svojstvenosti slovenskega življa v Belgradu ne zadostuje tukašnja slovenska društva (mislimo seveda samo lista društva, ki v letih preizkušnje niso niti ene slovenskih svetinj pozeptala), ne zadostuje niti slovenska služba božja v cerkvi Kristusova Kralja ne zadostuje niti peščica sicer zelo delavnih slovenskih duhovnikov in drugih slovenskih izobražencev v Belgradu, temveč nujno potreben tozadevni smotreni stik s Slovenijo in skupna skrb, kakor jo posvečuje izseljencem, bi morala Slovenija posvetiti svojem, ki so v Jugoslaviji izven Slovenije.

d Nekaj števil iz belgrajske nadškofije. Ta nadškofija ima sedaj sledeče župnije: V Belgradu ima župnija Kristusova Kralja okrog 12.000, župnija sv. Antona 7000, župnija Bl. Dev. Marije 7000, župnija sv. Cirila in Metoda?, župnija sv. Petra 8000 vernikov. Izven Belgrada štejejo: župnija sv. Antona v Sapeu

IZ DOMAČE POLITIKE

d Knez-namestnik Pavle je s knezom Arzenom odpotoval v Pariz, odkoder pojde dalje v London.

d Jugoslovansko radikalno zajednico je ministristvo dokončno odobrilo in lahko svobodno nadaljuje s svojim delovanjem.

d Glede samouprav je znani ugledni srbski politik dr. Laza Marković te dni izjavil, da se bo stvar rešila v sporazumu s Hrvati. Mi hočemo — je dejal dr. Marković — pri tolmačenju svojega programa biti najbolj širokogrudni, samo, da omogočimo sporazum. Tu so v prvi vrsti merodajne želje Hrvatov. Dr. Marković je zatrdil, da je dr. Maček razumen mož in da se da z njim lepo razgovarjati.

d Ko bo novi zakon o zastavah sprejet, se bodo obešale na zasebnih hišah lahko tudi slovenske, oziroma hrvatske in srbske zastave. Na javnih poslopijih bodo imele slejkoprej mesto le državne zastave.

bilo zelo težko, ker je precej pokvarjen. Zgubljena pa je skoraj vsa špecerija. Sofer je odnesel zdravo kožo.

d Cele občine v mariborski okolici so brez svinj ker je tam divjala svinjska kuga. Veliko nevarnost predstavlja uvoz svinj iz Hrvaške, s katerimi se v Mariboru svobodno trguje, čeprav niso vselej zdravniško preiskane. Tako se je zavlekla kuga v kraje, kjer je prej nikoli niso poznali.

d V 3 m globok vodnjak je padla in utonila deklica Marija Jezernik v Podkrajju pri Mariboru.

d Do smrti povožen progovni čuvaj. Približno 1 km od postaje pri St. Ilju so našli na progi razmesarjeno truplo 33 letnega železniškega čuvaja Ruperta Panzija iz Jelencev.

d Potres v Banjaluki je bil skoraj vsak dan v onem tednu. Na posameznih zgradbah je precej škode.

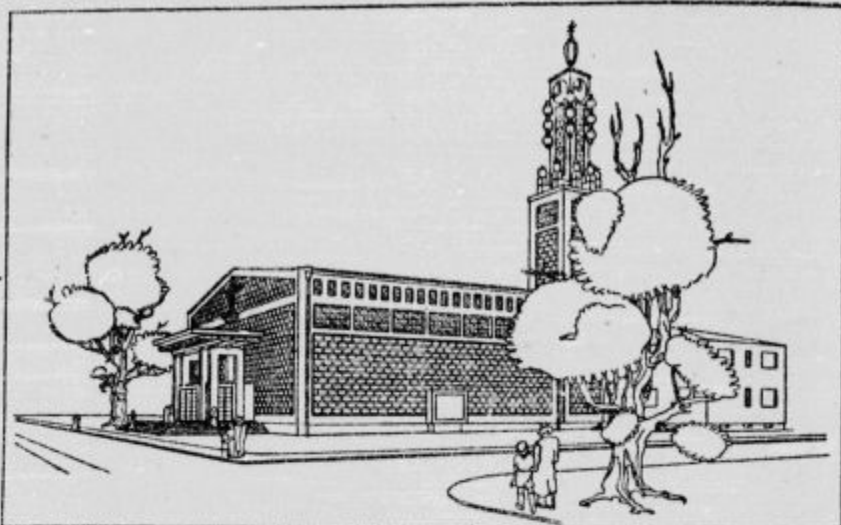
NOVI GROBOVI

d V Kalkuti v Indiji je odšla h Gospodu du po večno plačilo slovenska misijonarka sestra Amalija Koren. Doma je bila iz Loče pri Zidanem mostu. Naj ji sveti večna luč!

d K Bogu je šel po večno plačilo uslužbenec »Slovenec« uprave Jožef Rutar. Bil je veren mož in se je krepko udejstvoval v združnem in delavskem krščansko-strokovnem gibanju. Naj počiva v miru!

d Pojo, pojo zvonovi... V Hrastniku je umrl veleposestnik Alojzij Loger. — V Pobrežju pri Mariboru so pokopali nadučitelja v p. Karla Pestevška. — Pri Sv. Juriju ob Ščavnici je umrla vdova po nadučitelju Marija Mihelčič. — V Šmarjah pri Ljubljani so pokopali Ano Podlincec. — Na Dobrni je odšel v večnost odvetnik dr. Karel Koderman. — V Cirkovcih je zapustil solzno dolino gostilničar in posestnik Anton Goljat. — V Mariboru je odšla h Gospodu po večno plačilo profesorja vdova Matek Marija. — V Ljubljani so umrli posestnik Janez Zeleznikar, Marija Češnovar, profesor Alojzij Sodnik, namestec mestnega magistrata Anton Kotnik, Marija Bichler roj. Brummer in inž. kemijski Jakob Turk. — Naj počivajo v miru!

V vsako hišo »Domoljuba«!

V Mostah pri Ljubljani ustanovljajo novo župnijo. Slika nam kaže bodočo župno cerkev. Sedaj so začeli graditi zasilno leseno cerkev, ki bo prva župna cerkev te vrste pri nas.

Ne pozabimo svojih bratov!

Slovenijo tvorijo danes v naši državi se nahajajoči del slovenskega ozemlja in obsega približno dve tretjini s Slovenci naseljenih pokrajin in dve tretjini slovenskega naroda. Tretji del Slovencev je še pod tujo oblastjo. Če se ozremo samo na gorenjsko stran, na naše lepe Karavanke, nam nehoti prihaja na misel, da je tam še okoli 100.000 koroških Slovencev, ki živijo v tuji državi. Na Koroškem in v drugih državah bivaajoči Slovenci so v veliki stiski. Bijejo težak boj za svoj narodni obstoj, za svoj jezik, kulturo in gospodarstvo. Usoda teh naših bratov je od dne do dne žalostnejša: nimajo pravic in zapadajo potujčenstvu. Žalostna je zlasti resnica, da koroški Slovenci nimajo niti slovenskih ljudskih šol, ki bi morale biti jedro narodnih pravic. Se bolj žalostno je pa to, da tam ne dajo slovenskih šol, čeprav imajo Nemci v Jugoslaviji danes nad 800 nemških šol. In če smo Slovenci kulturni narod — in

to smo nedvomno — tedaj se moramo zavdati, da smo vsi Slovenci, in to v naši državi in izven nje, en narod. Vsi smo eno narodno telo in kar boli en del našega naroda, to boli nas vse Slovence.

Tega se zavedamo danes vsi Slovenci. Zato je naša dolžnost, da jih podpiramo v njih bojih.

Ta narodni čut in ljubezen do bratov nam zapoveduje, da se zanimamo za naše rojake onkraj meja in skrbimo zanje. Da damo temu izraza, so sklenila številna društva pod vodstvom narodno-obrambnega društva Branibor, da praznujemo 9. in 10. novembra narodno-obrambne dneve, in sicer 9. novembra zvečer z akademijami, drugi dan pa z zbiranjem prispevkov v narodno-obrambne namene. Zato pozivamo vse rojake, da se udeležijo vseh prireditvev in da prispevajo — kdor le more — z majhnim doneskom. Prireditve bodo po možnosti v vseh večjih krajih po deželi. Osrednji prireditveni odbor, sestavljen iz zastopnikov vseh društev posluje v društvu Branibor v Ljubljani.

Z odkritja spomenika škofu Baragi v Clevelandu

Slika na levi: Spomenik škofa Barage v Jugoslovanskem vrtu v Clevelandu. Ob spomeniku škof dr. Rožman in amer. škof M. Fadden. Slika na desni: Slavnostni gostje na tribuni pri odkritju spomenika (od leve na desno): odpravnik poslov jugoslovan. poslanstva dr. Božidar Stojanović, rev. Hutar, indijanski župnik Gordan, škof Mc. Fadden, škof dr. Gregorij Rožman.

PO DOMOVINI

Kmečka zaščita in posli

Iz vrat služkinj smo prejeli dopis, ki ga radi priobčimo, da na ta način tudi s te strani razsvetlino zamotano vprašanje zaščite:

Mnogo razmišljajo, govore in pišejo o zadolžitvi našega kmeta, na uboge posle, pa, ki so svojo mladost in svoje žulje pustili na tuji grudi, se nihče ne spomni. Celo življenje sem garala drugim. Vsak dinar sem hranila in si tako prihranila par tisočakov za ona leta, ko bodo opešale moje moči in ko bom vsem v nadlego. Raztrgana in zamazana sem bila v posmeh domačim gospodinjnam, oblečenim v žamet in avilo. Sedaj sem stara in zgarana. Če bi bila v državni službi, bi že davno prejela lepo pokojnino... Moja pokojnina pa bo v tem, da bodo z mojim pristradanim denarjem, ki leži v hranilnici, reševali grunte mojih gospodarjev. Čez 10 20, 25 let ga bom mogla dvigniti. Takrat bo še za pogreb in nagrobni križ prepozno, kajti že zdavnaj bom prekopana. Rabim sedaj. Ali naj grem berati, ali naj bom občini v breme? Dajte nam vsaj toliko naših prihrankov, da ne bomo stradali in da ne plačevali ubožno stanovanje. Ne bo imelo blagoslova, lelo za reševanje zadolženih kmetov, ako bo šlo to reševanje za račun oslabeledih poslov in služkinj

Tam na Kočevskem...

(Mozelj, pri Kočevju.)

Nekaj čudnega se je pri nas zgodilo ono nedeljo. Tu nas je nad 300 Slovencev, dobra tretjina vsega prebivalstva. Prosili smo, da bi imeli slovensko pridigo vsak mesec in ugodilo se nam je. Ker smo se pa zadnji čas prav dobro izvežbali v petju, smo se opogumili, da s svojimi pevci nastopimo pri svoji službi božji. Eno uro pred začetkom maše pa so zasedli člani nemškega Kulturbunda pevski kor in se zaklenili. Nihče jih ni mogel pregovoriti, da bi se umaknili. Mirojubni Slovenci so pustili, da je zmagala trma mladih ljudi, zbranih na koru. Tem bolj vneto so poslušali božjo besedo. Oko se je orosilo marsikomu, ko je prvič čul v tej cerkvi Očenaš v slovenskem jeziku. Mla-

dina naše krvi je gledala in se čudila, odkod ima naš jezik toliko veljave... Vso nedeljo in še v ponedeljek pa so zmagoslavno hodili naši Kočevjarji semter tja in zasmehovali Slovence, premagance. Enega so celo napadli in ga močno potkovali. Sklenili so, da nihče ne gre več v cerkev, če se v njej oglasi slovenska pesem — Tako je pri nas v Jugoslaviji Sedaj pa poglejmo kako je na Koroskem!

Uzmovičl na delu
(Primskovo pri Litiji.)

Brezposelnih sedaj kar mrgoli na Primakovem. Diti jim mošt ki je letos prav močan. Ako se pa nudi prilika, tudi kaj vzamejo. Prejšnji teden so vlomili pri Rozinovem Janezu v Sevnem ter mu odnesli 1600 Din. zlato uro in precej obleke. Do sedaj še ni nobenega sledu za njimi. — Trgatega je za nami. Nekateri so natrgali več, drugi manj. Vino pa bo letos dosti močnejše kakor lani, ker je bilo leto precej suho in tudi jesen je bila lepa.

Iz dolenskih Benetk
(Kostanjevica.)

V nedeljo smo igrali »Naša kri«. In kot so sodili gledalci, je bilo vredno pogledati. Le to smo ugotovili, da je zg. narodne moše pri nas zadrega. Igrakev pa imamo prav dobrih, oder pa tudi za naše razmere zadosten. — Vaje z letalskim napadom so napravile veliko srachu. Je menda povsod nekaj takih, ki vsako neumnost raje verjamejo kot kaj pametnega in so se tako nekateri dali potegniti, da jih je bilo kar groza kaj bo z »napadom«. Srečeno, kdor bo ostal v soboto živ, je rekla ona, — no pa je ostala živa ona in tudi drugi vsi.

Sadni ogled
(Grosuplje)

Lep dan je bil 13. oktober. Prvič je bil pri nas sadni ogled. Številni sadjarji so med številnimi cvetjem razstavili zimska jabolka, dočim je hruske pobrala majska pozeba. Ugotovili smo, da uspevajo pri nas prvovrstna namizna jabolka. Prave sorte za

ASPIRIN

Geležje registrirano pod št. 1132 od 10. VIII. 1903

tableta Aspirina, ki odpravi vse bolečine! Varujte se ponaredb! Na vsaki tableti je utisnjen Bayerjev križ.

našo zemljo in podnebje, pa bomo imeli obilen sad! Tako sem bral na velikem plakatu na sadnem ogledu. Pri nas gojimo vse preveč sadnih sort. Zato je g. sadjarski referent določil sadni izbor za naš okoliš. Določene sorte bo gojila podružnična drevesnica. Manjka nam tudi strokovnega znanja. Jugoslovanska knjigarna nam je poklonila svoje sadjarske in vrtnarske knjige. S tem je položila temelj naši podružnični knjižnici. Te knjige, ki so bile razstavljene, so zbujale veliko zanimanje. Predaval pa je sadjarski referent. Razstavni prostor je bil poln samih mož in fantov. G. predavatelja pa prosimo, da bi še večkrat prišel. Da se je mogel sadni ogled tako nepričakovano lepo izvršiti, gre posebna zahvala g. banu, nadalje okr. kmetijskemu odboru, Jugoslovanski knjigarni, tiskarni in njeni knjigovoznici.

Stanislav Savinšek:

Žrtev pohlepnosti

I.

Tam, kjer se združujeta obe cesti: prva — zgornja, ki pelje iz Zabržežine skozi pritlikavo grmičje, tu pa tam shojeno od mimoidoče živine; in druga — spodnja, ki se vije med raztresenimi gorskimi vasicami, križa in seka lepo zarastel smrekov gozd; teče naprej med skalami in praprotoj, ter končno preide v objekte zgornje ceste — leži globoko kotanja.

Kako bi vam jo bolj priprosto opisal, da bi si lažje predstavljali to kotanjo; če hoče namreč človek imeti jasen upogled v celotno deželno, mora kolikorotliko poznati kraj, kjer se godi. No recimo: kakih petdeset korakov dolga in široka tudi skoraj toliko

Daleč se je razprostiral teman gozd. Ta kotanja je bila posebno gosto zaraščena, le v sredi se je širila mala jasa. To je bil kraj, kjer se je zgodilo vnebovpijoče hudodelstvo.

V tistem času, ko svet še ni bil tako pokvarjen, kakor danes, je živel blag in pobožen človek — Janez Pridigar po imeanu. Služil je kot hlapec pri nekem bogatem posestniku — ki mu pa ne vem imena — skupno z dekle Mico. Oba sta bila pridna in poštena. V dolgoletnem skupnem delu sta se navadila drug drugega; vezalo ju je tesno prijateljstvo.

Janez je v srcu nosil že dolgo skrito željo, da bi Mica postala njegova žena. Nekega dne jo je plaho vprašal, ko sta žagala drva:

»Mica, ali si kaj misliš?«

»Kaj naj si mislim...?«

»No, dovolj si že stara — skrajni čas je že, da se poročiš.«

»Res je. Pa ne dobim fanta — ti me pa nočeš...«

»Saj ne veš; mogoče sem te pa zato vprašal. Že davno bi te bil vprašal, pa sem se bal, ker nisem vedel, pri kakšni volji te doblim.«

»Čudno — možki pa se boji; pa takšen fant kot si ti Janez!« mu s povešenimi očmi laskavo govori Mica. V zadregi pobira našagana polena in nadaljuje:

»Tudi jaz sem večkrat mislila nate; držal si se vedno tako, kot bi bil sam na svetu. Hm — če bi bil ti za to — zakaj pa ne! ...«

»... Jaz — jaz, da ne bi bil za to! Še danes — jutri — to uro — kadar hočeš sem pripravljen! ...« je planilo iz Janeza; v svoji veselji zmedenosti je skočil k Mici in jo prijel za roke.

»Janez, kaj pa misliš...?« se mu je iztrgala iz rok. »naj naju kdo vidi, saj vendar veš, kaj so hudobni jeziki.«

»Oprostite Mica — veš, preveč sem vesel, da bi mogel skriti. Dobro, pogovoriva se zvečer. Sedaj pa bitiva, da ne zastaneva s delom.«

»Le hitiva, bo kmalu noč! ...«
Še nikoli nista hitela tako, kakor sedaj. Le rok se delate; njuni sreči sta bili daleč...»

Na Zabržežini je bila svatba. Ozračje je bilo polno vriska; veselih pesmi in prečnega smeha. Šum in ropotanje je prihajalo iz skednja pri Jaknovi gostilni. Plesali so, da se je dvigal prah in mašil grla. Dobro so se zalagali gostje z vinom in cvrtjem. Vsega je bilo dosti: največ seveda gostov, ki so vedeli, da pride tukaj vsak na svoj račun. Pred skednjem so stale mize; beli prti so bili politi z vinom, okoli so sedeli; napol pijani gostje; skoro sami tuji obrazi; bližnjega Janezovega sorodstva ni bilo — saj ga ni imel. Le daljni sorodniki so se odzvali povabilu in še ti niso prišli vsi. No, bilo jih je vseeno dovolj.

Harmonika je znova zahreščala in takt godbe je privzdignil pete mladih fantov in deklet.

Plesali so in se pretivali, da je pôt lepil laso in močil sveže naškrobljene srajce.

V kotu skednja je nekdo zavpil:

»Mir, da govorim!...« in je stopil na stol. Janez in Mica sta sedela pri veliki mizi, ki je bila posebno mikavno okrašena. Njuna obraza sta žarela veselja in vino jima je sililo kri v glavo; smehljala sta se. Janez, vedoven, — kaj hoče povedati govornik — njegov gospodar — je vstal in zapovedal z močnim glasom: »Prenehajte z razgrajanjem — nekdo hoče govoriti — poslušajmo!...« mignil je v smer, kjer je mož, stoječ na stolu, krilil z rokami in čakal, da se pomirijo. Potem je začel:

»V imenu vseh vaščanov, ki so in niso tukaj zbrani, želim našima novoporočencema, da uživata življenje srečno in zadovoljno. Bog ju je zvezel za večno v zakon in upam, da bosta prenašala vzajemno vsako trpljenje...«

»No, lepa reč — trpljenje jima privoščiš,« ga je prekinil nekdo iz poslušalcev.

»Ne motite ga — počakajte, da konča!« je miril Janez, ki ga je ujezilo besedičenje.

»Da, počakajte, da vse povem!« je prijel govornik za Janezovo besedo in nadaljeval:

»Malo je tako zglednih mož in žena, kakor sta moja bivša uslužbenca, s katerima sem bil vseskozi jako zadovoljen. To naj vam bo za vzgled: S svojim delom sta si prihranila toliko, da sta si kupila kos sveta pri veliki ridi in Janez si je postavil s svojima lastnima rokama hišico, v kateri bosta živila mlada zakonca. Zal mi je, da gresta od mene proč; takih poslov vem, da ne dobim nikdar več. Nočem jima kratiti življenjske sreče, ki sta si jo priborila s pridnostjo in poštenostjo. Zato jima kličem: Bog naj ju živi in ne pozabita — se je obrnil k njima — da sta otroka ene matere, otroka slovenske zemlje... Živijo!«

»... Živijo — živijo!« se so vpili svatje, polni navdušenja. »Živel Janez in Mica!« je za-

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje.)

Ceprav smo koncem januarja 1918 tudi v Berdjansku dobili sovjetsko oblast, je slo začetoma običajno življenje na splošno svojo prejšnjo pot. V šolskem oddelku ukrajine uprave smo imeli precej posla z nastavami in prestavami učiteljsstva, od katerega je prišlo mnogo prošenj za premestitev. Vzroki so bili kaj različni, včasih celo smešni. Tako si je neki učitelj — učitelj, prosil, ne učiteljica, želel prestativte, ker mu je vsak večer nekaj tolko na okno.

Slapar, ki je bil zaposlen pri veleposestniku Sudermannu, mi je povedal, kako so sovjeti vzeli Sudermannu posestvo in ga oroopali premoženja. Sovjetski komitet, je pri Sudermannu zaposlenim Avstrijem plačal 3 rublje na dan, kar je bila pač lepa plača. Pa še »za spomin« si je lahko vsak kaj vzel iz Sudermanovega skladišča.

Dne 7 februarja 1918, sem zvedel iz v Odesi izhajajočega časopisa »Slovenskega juga«, da je umrl dr. Janez Evangelist Krek. »Slov. jug« je pričel o zaslugah dr. Kreka za Jugoslavijo lep uvodnik, ki sem ga prinesel s seboj v domovino in ga hranim.

Začetkom februarja 1918, sem se podal v pisarno berdjanskega sovjeta s prošnjo, da ostanem v Berdjansku, dokler ne bo splošni mir. Mi je takoj ustregel. — Učiteljem in zdravnikom berdjanskega okraja smo poslali iz uprave okrožnico, naj ne hodijo v Berdjansk izpraševat radi plače, ker so blagajne prazne. — Tiste dni smo dobili sporočilo, da so boljševiki zavzeli tudi Kijev. — Berdjanski boljševiški sovjet je zaprl ženo pravoslavnega duhovnika Lukina, ker ni hotela povedati, kam se je skrila njen mož. —

Sredi februarja 1918 smo šli Ovsenar, Jaklič in še nekateri drugi zopet v kino. Sredi predstave vderejo v dvorano oboroženi krasnogvardejci in mornarji, prekinejo predstavo in nato preidejo vsem žepe. Našli so osem samokresov. Vsi smo morali s potrdilcem oblasti dokazati, kdo smo. Avstrijecem se ni nič zgodilo, ker smo si vsi že prekrbeli od sovjeta potrdila o islovetnosti. Nekaj Rusov pa je moralo v zapor. Tudi pozneje, ko smo šli po predstavi, pozno zvečer domov, smo srečali krasnogvardejsko patroljo. »Kuda tovariš (kam greš tovariš)«, so zaklicali. Pa smo pove-

dali, kdo smo in kam gremo in vse je bilo dobro. Po mestu je bilo tiste dni precej živo. Vlak je pripeljal vojake, strojne puške in topove. Govorijo, da priplove ena ladja z boljševiški mornarji. — Sluga ukrajine uprave je prišel v zavetišče in vzel s seboj 20 Romunov-ujetnikov. Šli so na upravo, polnit žimnice za vojake rdeče armade, ki so v večjem številu prispeli v Berdjansk, kjer pa niso dolgo ostali, zakaj že 24. februarja 1918 ob 5 zjutraj so se odpeljali med streljanjem, z godbo in rdečimi zastavami na telu neznanu kam. Bil sem tisti dan na postaji. Nekateri so govorili, da gredo nad generala Kalidina na Kavkaz, drugi so trdili, da potujejo na romunsko mejo. Rdeči vojaki so bili precej pijani.

Ruska boljševiška vlada se je že dalj časa pogajala v Brestu z Nemčijo za separadni (posebni) mir. Ker vojni komisar Trocki ni hotel sprejeti vseh nemških pogojev, so začeli Nemci zopet nastopati. Boljševiki so se ustrašili in večina narodnih komisarjev (boljševiških ministrov) je končno sprejela sledeče nemške pogoje za mir: 1. Nemčija zasede Livlandijo, Estlandijo in Kurlandijo. 2. Ruska armada in rdeča armada se demobilizirata. 3. Ruska armada zapusti Finlandijo. 4. Boljševiki se ne bodo več borili z Ukrajinci. 5. Nemčija lahko uvaža iz Rusije rude in druge sirovine v neomejeni količini. Nemci so stavili še nekatere druge pogoje manjšega pomena. Tiste dni smo zvedeli, da je ukrajinska »Rada« (zastopstvo za samostojno Ukrajino) že davno sklenila mir v Avstrijo.

Kakšen je bil kurz ruskega rublja ob separatnem miru koncem februarja 1918 v Londonu? Napisal sem si sledeče številke: Funt šterlingov je veljal: 36 rubljev 25 kopejk, dolar: 7 rubljev 61 kopejk, švedska krona: 2 rublja 52 kopejk, norveška krona: 2 rublja 43 kopejk, danska krona: 2 rublja 33 kopejk, holandski gldinar: 3 rublje 36 kopejk, švicarski frank: 1 rubelj 70 kopeji in italijanska lira: 88 kopejk.

Po prevzetju oblasti po sovjetu smo postali tudi berdjanski ujetniki bolj korajžni in smo si upali svojim delodajalcem več povedati kot doslej. S

Dr. Polde Ukmar banovinski zdravnik v Litiji

ordinira dnevno od 8.—12. ure za splošno zdravljenje — ter za robo od 2—6.

Senčarjem (sedaj dr. Senčarjem pri ljubljanski železniški direkciji) sva 2. marca 1918 šla v pisarno sovjeta s prošnjo, naj prevzame sovjet tudi zavetišče, kjer smo stanovali in se hranili, v svoj delokrog. Zakaj oskrbnica »pitatelnega punkta«, o kateri sem že pisal, je le preveč skrbela na naš račun za svoj žep. Komisar za vojske zadeve Grünstein — mala a široka oseba verjetno po rodu Žid — nama je obljubil, da pride drugi dan v zavetišče k obedu. Oskrbnica je kje to zvedela, da sva se šla s Senčarjem pritožiti in predno je prišel Grünstein v zavetišče, sta bila tam že dva člana ukrajine uprave. Povedali smo vse drug drugemu z oči v oči. Člana uprave sta očitno držala z oskrbnico, za kaj grozila sta, da s Senčarjem ne bova imela več službe v pisarni ukrajine uprave. Vojni ujetniki Romuni, ki so prejšnji dan podpisali pritožbo glede slabe oskrbe, so »vzeli besedo nazaj« in krivili za vse — mene in Senčarja. Ko sta člana ukrajine uprave odšla, se je pripeljal v avtomobilu komisar sovjeta Grünstein. Oskrbnice še pogledal ni. Senčarju in meni je podal roko in samo z nama je govoril in obljubil, da prevzame sovjet tudi zavetišče v svojo oskrbo. Predno je Grünstein odšel, je polklical debelo oskrbnico, ukazal ji, naj stopi na dvorišče k zidu, potegnili izza pasa samokres, ga nastavil oskrbnici na prsa ter ji vpričel nas vseh zagrozil, da bo v bodoče pri najmanjši nerednosti takoj ustreljena. Da ste jo videli nepošteno razuzdano, kako je pobledela in se tresla, kot šiba na vodi, saj je spoznala, da boljševik v ujetniku ne vidi več carskega sužnja, ampak polnopravnega državljan, in da zato z boljševiki ni šale.

Crez dva dni je zavzel dve najlepši sobi v zavetišču načelnik berdjanskih krasnogvardejev, ki je izjavil, da se proti ujetnikom ne sme izvajati nobenega pritiska in se lahko svobodno izkrajajo po vsem okraju. Samo iz okraja ne smejo.

Naš spor z oskrbnico se je rešil na zelo zadovoljiv način. Okrajna uprava se je sporazumela s sovjetom in komisarjem Voronkovim ter sklenila povisati meni. Matjažič in Senčarju mesečno plačo na 185 rubljev, s pristavkom, da moramo skrbeti za hrano in stanovanje sami.

Sredi marca 1918 je izdal berdjanski sovjet dve značilni odredbi: 1. Vsi moški in ženske od 18—30 let naj se javijo, da pojdajo kopat okope okrog mesta. Izvzeti so samo lovniški delavci in uslužbenci pri raznih uradih. Plača 5 rubljev na dan. 2. Ves papirnati denar mora imeti pečat sovjeta. Brez pečata izgubi veljavo. Pri pečatenju se pobere 5 odstotkov za Sovjetsko republiko.

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Mezdni koeficient.*

nekvificirani delavci	
I.	1
II.	1.2
III.	1.5
IV.	1.8
kvificirani delavci	
V.	2.2
VI.	2.5
VII.	2.8
VIII.	3.1
IX.	3.5
specialisti nižjega reda	
X.	4.2
XI.	4.6
XII.	5
XIII.	5.5
specialisti višjega reda	
XIV.	6.2
XV.	6.7
XVI.	7.2
XVII.	8

Te številke dovolj glasno pričajo o »enakosti«, ki jo je uvedel boljševizem, kajti plače se gibljejo od 30 do 800 Rubljev mesečno. S tem so prisiljene živeti mase

* Koeficient označuje plačo dotičnega razreda. Za delavca VIII. razreda je koeficient 3.1, to se pravi, da dobi 3.1 krat toliko plače kot delavec I. razreda.

nekvificiranih delavcev v nepopisni bedi, dočim nekaj malega »boljših« delavcev vsaj za silo izhaja.

Srednja mesečna plača je znašala (v rubljih):

leta	za sovjete, nameščence v mestih	za industrijske delavce
1927	74.6	64.64
1928	80.6	70.94
1930	91.2	83.30

Ze te številke kažejo, da se je plača dvignila leta 1927—1930 za 28%, draginja pa za 50—100% in še več, zaradi česar se je položaj v resnici poslabševal. Seveda se pa mezne ne more meriti samo po teh številkah, temveč jim je treba dodati še socialne ugodnosti, ki tvorijo v resnici tudi del plače. V tem pogledu je sovjetska Rusija zanimiva mešanica najmodernejšega napredka in najbolj nazadnjaškega suženjstva. Na prvem mestu je treba navesti številna okrevališča in sanatorije za zavarovance. L. 1931 je bilo izdanih zanje 96 milijonov rubljev, sprejetih pa vanje 900.400 oseb (90% delavcev), kar končno v razmerju s številom delavstva niti ni posebno veliko. Za ambulance za brezplačno zdravniško pomoč je predvideval proračun za l. 1932 skupno 950 milij. rubljev, razen tega pa moramo upoštevati še državne izdatke za delavske stanovanjske hiše, za delavske kulturne naprave itd. Vrednost teh socialnih ugodnosti znaša po sovjetskih cenitvah 24.4% mezne (zavarovanje 0.5%, izobrazba 5.2%, zdravniška pomoč 7.3% itd.). Spomladi l. 1934. so sploh odpravili plačo po tarifi in uvedli plačo po vrednosti dela. Če pa kdo določene množine ne izvrši, se mu pa še odtegne od najnižje določene plače.

Socialno zavarovanje je obvezno in se razteza skoraj na vse delavstvo. Obsega podpore pri porodu, pri smrti, ob boleznih, pri nezmožnosti za delo,

RAZNO

Zaušnico bi že lahko oddal. Blagajnik (havlarije z dežele vrnivsemu se izterjevalcu). To, kar ste oddali denarja, je manj, kakor bi morali izterjati. Ali je to vse, kar ste dobili? Izterjevalec: »Gospod blažajnik, oddal bi vam lahko še nekaj, ako je vaša želja — krepke zaušnice, ki sem jih dobil od kmetov v hribih.«

Avstrija, nekdanj in danes. Nekdanj tako mogočno in veliko Avstrijo je minula svetovna vojna zelo ponižala in zmanjšala. Skupna površina njenega ozemlja znaša sedaj samo 32.352 stirijskih milj, številu prebivalstva pa 6,762.000; v tem številu je pa že zapopadeno število prebivalstva Dunaja, ki znaša 1,860.000. — Po velikosti ozemlja je Avstrija trikrat manjša nego Jugoslavija, po številu prebivalstva pa za polovico manjša od Jugoslavije. — Ženski spol je danes v Avstriji v premoči, kajti ondi je žensk za pet odstotkov več kot moških.

Srečni in nesrečni zakon. Neki profesor Hart-

RADIO

Vsak delavnik: 12 Plošče. 12.45 Vreme, poročila. 13 Cas, obvestila. 13.15 Plošče. 14 Vreme, borza. 19 Cas, vreme, poročila, spored obvestila. Četrtek, 24. okt.: 18 Ronny jazz. 18.40 Slovenščina za Slovence. 19.30 Nac. ura. 20 Kralj Edip, tragedija. 21.30 Reproduciran koncert. 22 Cas, vreme, poročila, spored. 22.15 Radijski orkester. — Petek, 25. okt.: 11 Šolska ura. 18 ženska ura. 18.20 Kmečki orkestri na ploščah. 18.40 Življenje naših tekstilnih delavcev. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz Zagreba. 22 Cas, vreme, poročila, spored. 22.15 Citraški trio »Vesne«. — Sobota, 26. okt.: 18 Radijski orkester. 18.40 Zunanji politični pregled. 19.30 Nac. ura. 20 Literarno-glasbena prireditev. 22 Cas, vreme, poročila, spored. 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 27. okt.: 7.30 Cilji in pota kmetijske prosvete. 8 Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.15 Vokalni in orgelski koncert. 9 Radijski orkester. 9.45 Versko predavanje. 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11 Slovenske vojske in narodne. 12 Napoved časa, objava sporeda. obvestila. 12.15 Plošče. 15 Radijski orkester. 16 O higijeni kmetijske družine. 16.15 Spominška proslava Simona Jenka. 18 Pesem mlačine. 19.30 Nac. ura. 20 Napoved časa, poročila, objava sporeda. 20.15 Pevski koncert. 20.45 Radijski orkester. 22 Napoved časa, vremena, poročila, objava sporeda. 22.15 Prenos iz nehotičnja. — Ponedeljek, 28. okt.: 18 Zdravniška ura. 18.20 Plošče. 18.40 Kulturna kronika. 19.30 Nac. ura. 20 Koncert slov. filharmonije. 22 Napoved časa, vremenska napoved. 22.15 Plošče. — Torek, 29. okt.: 11 Šolska ura. 18 Dan našega osvobođenja. 18.20 Plošče. 18.40 Filozofsko predavanje. 19.30 Nac. ura. 20 Glasbeno-literarna prireditev. 22 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15 Plošče. 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 30. okt.: 18 Otroška ura. 18.20 Manca in otroci. 18.10 Potovanje s poslušalci. 19.30 Nac. ura. 20 Prenos iz ljublj. opernega gledališča.

— Na grobove vojnih žrtev ob Soči, na Sveto goro in v Trsti, 3 dnevno potovanje z avtobusi 4. do 6. novembra. Prijave in vplačila do 29. oktobra. Pojasnila brezplačno. »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

Sukno

kamgarn, ševjol in melton za moške obleke in zimske suknje nudi letos po zelo znižanih cenah

Celje št. 19.

Poskusite in prepričajte se tudi Vi!

Ogromna izbira in zaloga ter najboljša kvaliteta.

Pišite še danes po brezplačne vzorce in cenik

NAZNANILA

a Duhovne vaje za dekleta se bodo pričele na Mali Loki v soboto, 9. novembra zvečer in končale v sredo 13. novembra zjutraj. Za žene pa teden dni kasneje, torej od 16. do 20. novembra. Osvetbenja za ves čas znaša 100 Din. Kmalu se pričelice na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Domžalah in Domžale.

n Poziv pevskim zborom. V začetku novembra se bo vršil po vsej banovini narodno-obrambni dan. Pozivamo zbere, da povsod, kjer bodo pozvani, sodelujejo v pri akademijah in pri zborovanjih po sporeda, ki ga bodo izdelali krajevni odbori. Pesmi so primerne: Doktorič: Naša bol (Pevce); Ferjančič: Oj slovenska zemljica, Prelovec: Oj Dobrodošel (Pevce); Bajek: Koroski smo tanjje; Tam čiz tace bisira Zila; Premrl: V Korolani (Pevce) in podobne, ki jih pevci znajo. Odbor P. Z.

a Prusvetno društvo v Predvoru nad Kranjem prave svoje delo na odru v nedeljo, 27. oktobra z otvoritveno predstavo »Proslava«, veseloigro v treh dejanjih, ki bodo z duhovitimi, veselja polnimi prizori nad poltrudno uro zabavali »spremljenost«

vse dobrodošle gledavce. Kdor je lani užival ob »Radikalni kurii« in »Zlatem teletu«, tudi zdaj ne bo razočaran. Navkljudneje vabimo. Vstopnina bo običajna.

n Št. Jošt nad Vrhniko. Na željo ljudstva bodo naši igralci ponovili v nedeljo, 27. oktobra ob 2 popoldne v društvenem domu narodno igro s peljem v 6 dejanjih »Ljubavni cvet je zamorjen«. Igra je lena, zato ste vabljeni v obilnem številu!

n Domžale. Dram. odsek gasilske čete iz Vira bo vprizoril v nedeljo dne 27. okt. ob 7 zvečer v Godbenemu domu v Domžalah novo narodno igro s peljem v štirih dejanjih: »Za grant«. Pri prireditvi sodeluje tudi tamburaški orkester.

n Sv. Gregor. »Crna žena« zopet strasi toda to pol ne na Gorenjskem, ampak v Slemenah. Igralci katoliške prosvete bodo priredili v nedeljo 27. okt. igro »Crna žena«. Igra je posneta po znameniti Domoljubovi povesti. Vabimo, da se v velikem številu udeležite te predstave. Začetek točno ob 3. uri popoldne.

— Restavracija »Šestica« toči izvrsten Opolo po 10 Din liter, čez ulico 9 Din liter.

ford univerze zatrjuje, da so v obče najbolj srečni zakoni sklenjeni med ženinom v starosti 33 let, in med nevesto 28 let. Razlika starosti sene med možem naj bi bila 5 ali 6 let. Zakonci poročeni v starosti 21 oziroma 19 let, v obče ne uživajo srečnega in zadovoljnega življenja.

Ne bo poginila samo krava. Sledečo svarišno tebličico je poslal neki ameriški kmet ob poti pred svojo hišo: »Prihodnja moja krava zadeta od avtomobila, ne bo poginila sama. Danes sem si omislil novo puško, torej avtomobilisti, pozor! E. B., lastnik kmetije.

Pod smrtno kaznijo prepovedana godba. Sloveči ogreski umetnik na gosli Edward Renenji, živčel leta 1848, je večkrat ogreskim upornikom igral tako občutno in navduševalno, da mu je avstrijska vlada pod smrtno kaznijo petkrat prepovedala nadaljnje sviranje.

Treba pomagati. — »Ali naj vam pomagam,« — vpraša stražnik nekoga pijanca. — »Le dajte, za držite hišo, da se ne bo premikala, dokler ne vtaknem ključa v ključavnico.

v posebni slistki itd v primeru polpne in trajne nezmožnosti za delo, povzročene z boleznijo, dobi zavarovane po 18 rubljev mesečno, pogrebniina znaša 16 rubljev, dojnina 4 rublje mesečno, bolniška podpora je nižja nego n. pr. v Nemčiji (1.24 rub. dnevno), brezposelna podpora je znasala, dokler so je sploh dajali, po 31 kopejki dnevno (skoro štirikrat manjša nego v Nemčiji) itd., a draginja je neprimerno večja nego v ostali Evropi. Ze poleti l. 1928 je stal 1 kg moke 1.39 rub., riž 2.50 rub., grah 3 rub., moška obleka 150—250 rub., moški čevlji 20 rub. itd. Za kolikor toliko primerno življenje bi rabil samec najmanj 250—350 rubljev, dobil pa ni niti tretjino tega.

Draginjski indeks je naraščal takole:

l. 1913	100	l. 1924/25	292
l. 1922/23	146	l. 1927	227

Torej vsekakor jako slabo spričevalo za »delavskos državo. Brezposelna podpora je bila nedavno spleh odpravljena. Proračun socialnega zavarovanja, ki je strogo centralizirano, je znašal 1929. leta 1258 milij. rubljev, l. 1931. pa že 2573 milij. Vse prispevke plačujejo delodajalci, zavarovancev je bilo pa 1929. leta 11.6 milij., leta 1931 pa že 16.6 milij.

O strokovnih organizacijah (»Profsojuzi«), katerih je 44, za različne gospodarske panoge, smo že govorili. One niso kakor v kapitalističnih državah, svobodne delavske bojne organizacije, temveč nekako orodje v rokah stranke in vlade za obvladavanje delavcev in za laže izvajanje diktature, zato je bil Trocki že l. 1921 sploh proti njim, ker ni razumel Lenina, ki je dobro sodil, da morejo strokovne organizacije služiti tudi režimu in če treba proti koristim delavstva kot nekak delavska policija. Tega ni mogel pogoltniti njih ustvaritelj in dolgoletni zaslužni voditelj Tomskij, zato

je moral z nastopom načrtnega gospodarstva nujno izginiti. Ker se ne smejo udeleževati v boju za delavske pravice in koristi, jim je odkazal Stalin razne druge naloge, med drugim tudi urjenje v streljanju, delo v »Osoavihimu« itd., zlasti imajo pa namen s pestro društveno kulturno-zabavno delavnostjo vtepati delavstvu v glavo materialistični komunizem.

Od izobražencev uživajo iste predpravice kot delavci le inženjerji in tehniki, kajti na njih končno sloni izvedba vseh sovjetskih gospodarskih načrtov, zato so bili boljševiki primorani dovoliti jim najdalekosežnejše ugodnosti. Izprva so upali izvesti svoje gospodarske načrte predvsem z domačimi strokovnjaki, ker pa strokovna izobrazba ogromne večine domačih inženjerjev daleč zaostaja za izobrazbo inozemskih, skušajo s knežjimi plačami (od 3 do 5000 dolarjev letno) in z uprav izjemnimi ugodnostmi privabiti čim več teh (zlasti ameriških), ki so jim res zgradili že prava tehnična čuda. Število tujih strokovnjakov cenijo v Rusiji na 10.000. Deloma jih je privabil tja krub, deloma pa mik ogromnih zgradb, ki jih imajo tam priliko izvrševati kot nikjer drugod na svetu. Toda marsikdo je bil za svoje napore nagrajen že tudi s — kroglo (glej poglavje o pravosodstvu). Če bi inozemci danes zapustili Rusijo, se zruši tisti trenutek vsa komunistična industrijska stavba.

Zaposlenje žen je v sovjetski Rusiji, kjer je žena v prav vseh pogledih popolnoma izenačena z možem, silno napredovalo. Ze leta 1931 so tvorile ženske 30.7% vsega industrijskega delavstva. Največ je zaposlenih v tekstilni industriji, kjer so tvorila leta 1931 63.6% vsega delavstva, mnogo pa tudi v lesni (26.3%), v kovinski (14.9%) in celo med rudarji je 10.5% žensk. V zadnjih treh letih se je to število v vseh panogah še jako dvignilo

Tvrška

F. I. GORIČAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29

sporoča cenj-nemu očiščenju, da je vsemu manufakturnemu, modnemu in konfekcijskemu slabo **globoko znižala** cene. Po tej teži pa je uvedla tudi cenejše vrste manufakturnega blaga tako n. pr. nekaj vrst:

- Jako trpečna črtasta flanela šir 76 cm . Din 5-50
- Trpežni oksfordi in ceferji šir. 76 cm > 5-50
- Rjava kontenina šir. 76 cm > 4-50
- Bela kontenina in šifoni > 5-50
- Tiskovine za predpisnike Din 6, 8, najboljša 10-
- Veljeno blago za damske oblike Din 18, 22, 24-
- Blago za plašče in kostume šir. 130 cm Din 2-

Vse te vrste blago je v kvaliteti dobro ter ga lahko kupite od kosa v ljubni količini — Vabimo V s k nakupu v naši trgovki, kjer se boste preprčili o dobrem blagu in nizkih cenah.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrsta ali ope prostor veča zn. enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačuje samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje prideleke ali izbeje poslov. oziroma obrtniki ponudniki ali vavencov in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Zimski suhojiči

samo 185 Din. dobre oblike od 250 Din ter vsa druga oblačila poceni nabavite pri Prešernju, sv. Petra c. 14.

Prodem posestvo

vsemu otrodem, živino, žitom, v nosu, različna črna, v bližini Trebnje. M. rna M. ci Podgoršek, V. lita Loka.

Z šivalna stroja

»Piaffe«, benski z električnim motorjem in krojaški — skoraj nova — po 1800 Din otrodam. Klavarna 26. L. ubljana.

Projaškega vajenca

sprejemem takoj. Vsa oskrba v hiši. Alojzij Janežič, B. avik 7, Sp. Hrušica pri Ljubljani.

Vajenca za sekirnega kovača sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Cvetko, Kamna gorica Gorenjsko.

Dekle, mlado pošteno, dobi službo za vsa hišna dela in pomoč v gostilni. Ponudbe pod šifro »Pošta« na upravo lista 13153.

Iščem posojilo

3-5000- Din za dovršitev stanovanj. Vknjižba na L. mestu, nova hiša, 9 ha zemlje. Kdor posodi dobi stanovanje in na preskrbam stalno službo. Posrednik pri Domoljubu pod šifro od Kranjca 12888.

Slamorenice, gepelje, stiskalnice in mlino za sadje, pluge in brane, koče za iganikuho in živinsko krmo, jermene, stališnike, železne peči, vodovodne cevi, črpalke za vodo in gnojnico, ves stavbni material, nudi na godneje tvrška.

Fr. Srepiča, Ljubljana

Gospodstvska cesta 1. Zalega potrebščin za čeloborejo, mekarstvo in sadjarstvo. - Nakup starega železa in drugih kovin. Monopolna zaloga razstreljiv, višgalnih kopic in vrcic.

Bravo ali telica brypo, proda Stela. Zalag.

Kovaškega pomočnika

in vajenca takoj sprejemem. Ponudbe upravi Domoljuba pod »Pridomost« 13162.

Naznanilo. Vjudo naznanjam, da sem začel zopet sam obrabovati z mizariko obrtjo. Imel bom stalno za zalogi tudi mizarvske krste vseh vrst. — Se priporočam Valentin Štbar, Dob pri Komunalah.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Za J. gosposvetsko tiskarno. Karzi Čerj

Našim odjemalcem

Ko pridete v Ljubljano, nas ne boste več našli v dosedanji trgovini v Prešernovi ul. 7.

Preselili smo našo prodajalno

samo nekaj korakov daleč v lastno hišo v Šelenburgovi ul. 7

nasproti Glavne pošte

Prizadevali si bomo, da Vas še bolje in še ceneje postrežemo kot do sedaj.

V velikih izložbah si boste lahko ogledali naše čevlje, ker je pred trgovino širok hodnik.

Če stopite v trgovino, Vam radi pokažemo in pomerimo vsake čevlje, ne da bi jih morali vsled tega kupiti.

Vesino in strokovnjaško Vam bomo svetovali, katera obutev najbolje vstreza Vašim potrebam, Vašemu poklicu, Vaši nogi in Vašemu žepu.

Za malo denarja pri nas obujemo vso Vašo družino.

Pri nas dobite dobre in trpežne nogavice.

Če Vas pečejo noge, če imate kurja očesa ali zarastle nohte, Vam izučim strokovnjak brez bolečin to odstrani.

Vse, kar rabite, da si ohranite zdrave noge in da ste dobro in poceni obuti, dobite pri nas.

Strokovnjaki smo, zaupajte nam. Služimo narodu.

Obiščite nas v naši novi prodajalni.

Ljubljana Nasproti Glavne pošte

Plata

Hranilnica in posojilnica

registрована zadruga z neomejeno zavezo

v Kamniku

Šutna šte. 22 (v lastni hiši)

Hranilne vloge obrestuje po dogovoru do 5%

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

BRINJE, FIGE IN ROZINE

oddeja po najnižji ceni tvrška **Ivan Jelačin**, Ljubljana, Šimonova c. 6

Sube gobe jurčke, brezovke, lističe dalje izsol in deteljno seme kupuje po najvišji ceni **Sever & Komp., Ljubljana** Gospodstvska cesta 5.

FIGE, ROZINE IN BRINJE

nudi najboljšije **SEVER & KOMP.** Ljubljana, Gospodstvska c. 5

Vse vprašuje

kje dobim lep modern **klobuk ali čepico.** Najnovejše oblike in prvovrstne kakovosti pri

Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14

Izdavatelj: Dr. Gregorij Pečjak

Urednik: Jože Kotiček